

Kinh nghiệm tích hợp quy hoạch môi trường của Trung Quốc hướng tới nông thôn xanh, tương lai bền vững

TS. PHẠM VĂN BỘ, Phó Giám đốc

Học viện Chiến lược, bồi dưỡng cán bộ xây dựng, Bộ Xây dựng

Với dân số nông thôn chiếm tỷ lệ cao, Trung Quốc phải đối mặt với thách thức lớn trong việc hiện đại hóa nông thôn mà không làm suy thoái môi trường. Từ Đại hội Đảng lần thứ 18 (năm 2012), Đảng Cộng sản Trung Quốc đã nhấn mạnh xây dựng “Văn minh sinh thái” và “Chấn hưng nông thôn”, nhằm tạo ra các làng quê “giàu đẹp, dễ sống” (Báo cáo Đại hội 19 và 20). Chủ đề “phát triển xanh” được lấy cảm hứng từ trí tuệ truyền thống, như quan niệm “núi xanh nước biếc là vàng là bạc” của Tổng Bí thư Tập Cận Bình. Trong bối cảnh toàn cầu hóa và biến đổi khí hậu, Trung Quốc đã xây dựng mô hình phát triển nông thôn gắn với BVMT và tăng trưởng xanh. Bài viết tóm lược sự kết hợp giữa tư tưởng “thiên nhân hợp nhất” và chính sách hiện đại, đặc biệt là Kế hoạch Chấn hưng nông thôn toàn diện từ năm 2024 - 2027 của Trung Quốc. Dựa trên dữ liệu và nghiên cứu học thuật, các địa phương đã tích hợp công nghệ số, năng lượng các-bon thấp, quản trị tài nguyên bền vững vào hạ tầng và dịch vụ. Điển hình, Dự án “Thiên vạn công trình” ở Chiết Giang đã góp phần cải thiện cảnh quan, nước sạch, rác thải; tỉnh Giang Tô lại chú trọng nâng cấp hệ thống giao thông, cấp thoát nước, số hóa vận hành. Kết quả đã góp phần nâng chất lượng môi trường nông thôn (tỷ lệ xử lý nước thải khoảng 85% ở một số nơi), đồng thời thúc đẩy kinh tế xanh và cải thiện cuộc sống cho người dân. Kinh nghiệm này gợi ý khung chính sách cho các nước đang phát triển trước thách thức đô thị hóa nhanh và suy thoái môi trường, hướng tới phát triển hài hòa giữa con người, thiên nhiên và công nghệ.

1. TỪ TRÍ TUỆ TRUYỀN THỐNG ĐẾN PHÁT TRIỂN HIỆN ĐẠI

Trong tác phẩm “Đạo đức kinh” có viết: “Con người thuận theo đất, đất thuận theo trời, trời thuận theo Đạo, Đạo thuận theo tự nhiên”. Nội dung này thể hiện một hệ thống triết lý tuần hoàn, hài hòa giữa con người, tự nhiên và vũ trụ. Con người muốn tồn tại phải nương theo đất - nơi cung cấp sự sống; đất lại chịu sự chi phối của trời - mưa nắng, bốn mùa; trời cũng không tự vận hành, mà tuân theo Đạo - nguyên lý tối cao, vô hình và bất biến; còn Đạo thì thuận theo tự nhiên - bản tính vốn có, không gượng ép, không cưỡng cầu. Như vậy, ở tầng sâu nhất, toàn bộ vũ trụ đều dựa trên nguyên lý “thuận tự nhiên”. Triết lý này không chỉ nhấn mạnh mối liên hệ hữu cơ giữa thiên - địa - nhân, mà còn gửi gắm thông điệp về lối sống hài hòa, giản dị, biết tôn trọng và thích ứng với quy luật khách quan, thay vì chống lại hay khai thác kiệt quệ tự nhiên. Tại Trung Quốc, phát triển xanh không phải là sản phẩm của thời đại hiện đại mà là sự kế thừa tinh hoa từ trí tuệ cổ đại, được thực hiện xuyên suốt trong các hệ thống xã hội và thực tiễn sản xuất, đời sống, mang quan niệm về sự hòa hợp giữa thiên nhiên với con người.

“Thừa Mã” trong “Quần Tử” là một minh chứng quan trọng của tư tưởng quy hoạch và xây dựng trong nền văn minh cổ

đại của Trung Quốc: “Nhân thiên tài, tựu địa lợi, cố thành ấp bất tất trung quy cự, đạo lộ bất tất trung chuẩn thẳng”, thể hiện một nguyên tắc quan trọng trong tư duy quy hoạch và kiến trúc truyền thống phương Đông. Nghĩa là, con người khi xây dựng phải biết thuận theo hình thế tự nhiên “nhân thiên tài”, đồng thời tận dụng lợi thế của địa hình, địa lợi “tựu địa lợi”, chứ không nên áp đặt sự cứng nhắc của khuôn thước hình học. Bởi vậy, thành quách, làng ấp không nhất thiết phải vuông vức, đối xứng như vẽ bằng compa, thước thẳng, đường xá, cũng không cần phải thẳng tắp như theo dây chuẩn, mà có thể uốn lượn, linh hoạt theo địa thế. Triết lý này hàm chứa tinh thần “thuận thiên - hợp địa - ứng nhân”, vừa đảm bảo tính bền vững của công trình, vừa tạo sự hài hòa với môi trường tự nhiên. Ở góc nhìn hiện đại, đây chính là tư tưởng nền tảng của quy hoạch bền vững và kiến trúc sinh thái, khi con người biết khai thác nhưng đồng thời cũng tôn trọng, chung sống hài hòa với tự nhiên.

Làng Hồng Thôn, huyện Y, Thành phố Hoàng Sơn, tỉnh An Huy, nơi bố cục làng được xây dựng theo hướng hài hòa với thiên nhiên

Tư tưởng này vẫn còn hiện hữu trong quy hoạch nông thôn, thể hiện qua việc tôn trọng địa hình tự nhiên, như ở làng Hồng Thôn (An Huy), nơi bố cục làng hài hòa với thiên nhiên: (i) Việc lựa chọn vị trí, bố cục, hệ thống sông ngòi của làng Hồng Thôn có mối quan hệ trực tiếp với nhau, là một ngôi làng cổ được quy hoạch cẩn thận; (ii) Bố cục và hình thái kiến trúc của làng nhấn mạnh sự hòa hợp giữa con người với thiên nhiên, tôn trọng và sử dụng thiên nhiên trong một trạng thái lý tưởng. Hình dáng tổng thể của làng hài hòa với địa hình, địa mạo, các cảnh quan thiên nhiên như núi, sông; (iii) Làng Hồng Thôn được thiết kế như hình ảnh con bò xanh từ trên cao nhìn xuống, nằm yên tĩnh bên dòng suối dưới chân núi.

Nguyên tắc “lấy có mức độ, dùng có chừng mực” thúc đẩy sử dụng tài nguyên bền vững, cụ thể là chú trọng vật liệu tự nhiên, sử dụng nguyên liệu tại chỗ. Ví dụ như cấu trúc gỗ ở khu vực Võ Lăng, Hồ Bắc thích ứng linh hoạt với địa hình núi và phương thức sản xuất nông nghiệp; xây dựng bằng kết cấu gỗ “lấy nguyên liệu tại chỗ”, sử dụng kiểu nhà sàn nổi đất, “tránh ảnh hưởng đến ruộng đất”. Quy trình xây dựng bao gồm: Chọn vị trí, chặt cây lấy nguyên liệu, làm trụ cột, gia công các bộ phận, chạm khắc nghệ thuật, xuyên xà, dựng dầm, lắp đặt dầm chính, không dùng đinh sắt, đảm bảo cách nhiệt tự nhiên.

Làng Hồ Nam thuộc trấn Tân Đông, khu vực Khương Yến Thái Châu, tỉnh Giang Tô: Khu vực Lý Hạ Hà có địa hình thấp, bốn mặt làng là sông, cần chọn nơi cao để cư trú. Làng có mật độ tập trung cao, thể hiện hình dạng như một hòn đảo, với các con phố và ngõ ngách chằng chịt. Kiểu nhà truyền thống được xây dọc theo sông, kiến trúc dày đặc, ngõ sâu, đường hẹp. Những ngôi nhà cổ nằm ở các ngã ba thường có kiểu xây dựng “queo cong ngoặt”, với phần dưới nơi hai bức tường giao nhau bị cắt xén vào trong, thuận tiện cho người qua lại, mang lại lợi ích cho cả người đi bộ lẫn cư dân. Ở đây, họ chú trọng xây dựng nông thôn kết hợp hữu cơ với yếu tố tự nhiên

Làng Hồ Nam, trấn Tân Đông, khu vực Khương Yến Thái Châu (Giang Tô) chú trọng xây dựng nông thôn kết hợp hữu cơ với yếu tố tự nhiên

nguyên sơ, sử dụng các vật liệu xây dựng truyền thống như gạch xanh, tre và gỗ, duy trì đặc trưng kiến trúc.

Những nguyên tắc này hình thành nền tảng cho quy hoạch nông thôn hiện đại, giảm thiểu tác động môi trường bằng cách tận dụng tài nguyên địa phương và giảm lãng phí. Từ đó hình thành nền tảng cho các chính sách hiện đại, nơi phát triển xanh không chỉ là lựa chọn mà là mệnh lệnh. Theo lý thuyết “luồng sơn” của Tập Cận Bình - “núi xanh nước biếc là vàng là bạc” - môi trường là tài sản quý giá, thúc đẩy chuyển đổi từ phát triển thô sơ sang bền vững.

2. ĐƯỜNG LỐI CỦA ĐẢNG VÀ CHÍNH SÁCH QUỐC GIA VỀ PHÁT TRIỂN NÔNG THÔN BỀN VỮNG TẠI TRUNG QUỐC

Trong các kỳ đại hội của Đảng Cộng sản Trung Quốc gần đây, vấn đề phát triển nông thôn được quan tâm đặc biệt. Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ 18 (năm 2012) của Đảng Cộng sản Trung Quốc đã đưa ra quyết định chiến lược “Tăng cường xây dựng văn minh sinh thái” từ một điểm xuất phát mới trong lịch sử. Báo cáo của Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ 19 (năm 2017) của Đảng Cộng sản Trung Quốc chỉ rõ “cần tăng tốc cải cách hệ thống văn minh sinh thái, xây dựng một Trung Quốc giàu đẹp”. Trong đó, thúc đẩy phát triển xanh bằng cách phát triển năng lượng sạch, năng lượng tái tạo; tập trung giải quyết các vấn đề môi trường nổi bật, nhất là cải tạo môi trường sống ở nông thôn; cải cách hệ thống giám sát môi trường sinh thái bằng cách phân định và nghiêm ngặt tuân thủ các đường ranh bảo vệ sinh thái; tăng cường nỗ lực bảo vệ hệ sinh thái bằng việc thực hiện bảo vệ và quản lý hệ thống. Trung Quốc đã từng bước thực hiện từ việc tập trung vào xóa đói, giảm nghèo đến xây dựng “nông thôn xinh đẹp”, tiếp đến là “chấn hưng nông thôn”. Tháng 4/2021, Trung Quốc đã thông qua “Luật thúc đẩy Chấn hưng nông thôn” nhằm đẩy nhanh tốc độ phát triển nông thôn trong khi vẫn duy trì các biện pháp bảo vệ môi trường.

Trong Báo cáo Đại hội lần thứ 20 (năm 2022), Chiến lược “Chấn hưng nông thôn toàn diện” đặt ra mục tiêu quy hoạch xây dựng nông thôn từ “đẹp một cách trật tự hóa” sang “đẹp hài hòa hóa”, gắn chặt với môi trường tự nhiên xanh - bền vững. Trọng tâm là bảo vệ nghiêm ngặt quỹ đất nông nghiệp, xây dựng ruộng đất chất lượng cao, thúc đẩy canh tác thân thiện sinh thái. Trung Quốc nhấn mạnh quan điểm “tư tưởng thực phẩm lớn”, phát triển nông nghiệp xanh, công nghệ cao và chuỗi cung ứng đa dạng, nhằm giảm áp lực lên tài nguyên thiên nhiên. Đồng thời, quy hoạch nông thôn chú trọng cải thiện hạ tầng, dịch vụ công theo hướng “đẹp, thích hợp cho cư trú và việc làm”, gắn với bảo tồn cảnh quan, gìn giữ văn hóa, hệ sinh thái bản địa. Việc củng cố kinh tế tập thể, các ngành nghề đặc sắc địa phương cũng nhằm phát triển xanh, nâng cao thu nhập mà vẫn đảm bảo hài hòa với môi trường.

Đến năm 2025, Kế hoạch “Chấn hưng nông thôn toàn diện giai đoạn từ năm 2024 - 2027” do Trung ương Đảng và Quốc vụ viện ban hành tập trung vào 9 nhiệm vụ chính, trong đó có việc tối ưu hóa mô hình đô thị - nông thôn, đảm bảo an ninh lương thực và cải thiện sinh thái nông thôn. Bên cạnh đó, Chính phủ Trung Quốc đã ban hành hàng loạt chính sách để tích hợp môi trường vào quy hoạch nông thôn. Tiêu biểu, Kế hoạch hành động “Ba năm cải thiện môi trường sống nông thôn” (năm 2018) tập trung vào xử lý rác thải, nước thải và cải tạo nhà ở. Bộ Nhà ở và Phát triển Thành thị - Nông thôn thúc đẩy nhà ở xanh cho rằng, phải thực hiện an toàn, tiết kiệm năng lượng, kinh tế và lành mạnh. Đến năm 2024, các thông báo như “Ý kiến chỉ đạo về tăng cường đào tạo thợ xây dựng nông thôn” nhấn mạnh việc bảo tồn làng truyền thống và cải thiện môi trường. Tài liệu Trung ương số 1 năm 2025 củng cố các biện pháp này nhấn mạnh “phát triển xanh” như trồng rừng và nông nghiệp hữu cơ, nhằm đạt tiến bộ đáng kể trong chấn hưng nông thôn đến năm 2027. Hợp tác quốc tế như Khung hợp tác Liên hợp quốc - Trung Quốc giai đoạn 2026 - 2030 đã tích hợp chấn hưng nông thôn với các mục tiêu phát triển bền vững (PTBV) (SDGs), tập trung vào nông nghiệp bền vững và bảo vệ sinh thái.

3. THỰC TIỄN ĐỊA PHƯƠNG: TỪ LÝ THUYẾT ĐẾN HÀNH ĐỘNG

3.1. Dự án “Thiên vạn công trình” của tỉnh Chiết Giang

Dự án “Ngàn làng kiểu mẫu, vạn làng cải tạo” (Dự án Thiên vạn công trình) là một quyết sách quan trọng mà Tổng Bí thư Tập Cận Bình đã tự tay hoạch định, triển khai và thúc đẩy khi còn công tác tại tỉnh Chiết Giang. Đây là dự án cơ sở hạ tầng quan trọng trong xây dựng nông thôn toàn diện cho xã hội khá giả; là dự án đầu tàu thúc đẩy quá trình đô thị hóa nông

thôn; là công trình sinh thái nhằm phát triển hài hòa giữa con người và thiên nhiên, đồng thời là một công trình vì dân, nhằm thiết lập cơ chế lâu dài cho việc giải quyết các vấn đề thiết thực của người dân. Đến năm 2023, Dự án này đã được triển khai và kéo dài suốt 20 năm, đạt được những thành tựu lớn. Cảnh quan nông thôn của tỉnh Chiết Giang có sự thay đổi sâu sắc, môi trường sống ở nông thôn được cải thiện rõ rệt bằng công tác quy hoạch khoa học, mức sống của nông dân được nâng cao đáng kể. Dự án không chỉ tạo ra một hiệu ứng mẫu mực trong cả nước, mà còn được quốc tế công nhận. Đây được xem là thực tiễn sinh động và thành tựu vĩ đại của tư tưởng xã hội chủ nghĩa mang màu sắc Trung Quốc trong kỷ nguyên mới, đặc biệt là trong lĩnh vực “Tam nông” (nông nghiệp, nông thôn, nông dân), mở ra một con đường cao tốc cho tỉnh Chiết Giang tiến tới hiện đại hóa nông thôn thân thiện với môi trường.

Dự án đã đạt được sự chuyển biến căn bản trong phát triển các ngành nghề tại nông thôn theo hướng xanh hóa, đưa nông thôn từ “môi trường đẹp” tiến đến “ngành nghề đẹp”. Làng Dư, huyện An Cư thực hiện đóng cửa các mỏ, chuyển sang con đường PTBV. Làng đã tiến hành cải tạo các khu công nghiệp, cải tạo đường xá, kênh mương, xử lý nước thải, phân loại rác thải, cải tạo đất nông nghiệp, tái lập quy hoạch phát triển. Từ đó tạo ra các kênh chuyển đổi từ môi trường đẹp sang nền kinh tế đa dạng và PTBV.

Làng Tiên Đàm, huyện Đức Thanh, Thành phố Hồ Châu thì tích cực thực hiện quan điểm “núi xanh, nước biếc là vàng là bạc”, dựa vào tài nguyên thiên nhiên phong phú để phát triển mô hình nhà nghỉ nông thôn. Làng đã tạo ra một con đường phát triển kinh tế xanh, trong đó mỗi căn nhà nghỉ trở thành một ngành nghề lớn, thực sự chuyển hóa môi trường đẹp để thành nền kinh tế đẹp, dùng chính sự phát triển đó để nuôi dưỡng lại hệ sinh thái, hướng tới “công bằng thịnh vượng”.

“Quy chuẩn xây dựng nông thôn giàu đẹp trong thời kỳ mới” yêu cầu căn cứ vào đặc điểm địa hình khác nhau như vùng núi, đồng bằng, hải đảo và dựa trên chức năng của từng làng, điều kiện địa lý, đặc trưng ngành nghề, văn hóa truyền thống, tài nguyên thiên nhiên để hướng dẫn phân loại việc xây dựng các làng. Thông qua cơ chế “liên động bốn cấp” gồm cấp huyện, xã, làng và hộ gia đình, cùng với mô hình “Ngũ Mỹ liên sang”, bao gồm làng mạc tươi đẹp và huyện kiểu mẫu tiên tiến, hương trấn kiểu mẫu, đường cảnh quan, sân vườn đẹp để hình thành một cấu trúc đẹp toàn diện với quy hoạch “xanh tươi bắt tận, cảnh quan không gián đoạn, di chuyển làng đổi cảnh, làng nào cũng có cảnh đẹp”.

Làng Hoa Viên, Đông Dương, Thành phố Kim Hoa thực sự là một “nông thôn hiện đại”, thể hiện sự hài hòa giữa thành thị và nông thôn

Trung Quốc cũng được biết đến là quốc gia coi công tác bảo vệ các ngôi làng truyền thống là một dự án cấp bách không thể chậm trễ. Từ năm 2012, công tác bảo vệ đã được thực hiện từng bước một và mỗi năm đạt một bước tiến mới, bảo vệ, sử dụng các làng trọng điểm (43 làng) cùng hơn 200 làng thông thường. Nhờ đó, một số lượng lớn làng truyền thống đã hồi sinh, mang lại sức sống mới, lưu giữ những tài sản quý báu cho các thế hệ mai sau. Tùng Dương là huyện có lịch sử hình thành lâu đời nhất ở Liễu Thủy, Chiết Giang, cũng là huyện có số lượng làng được đưa vào “Danh sách làng truyền thống” tại Trung Quốc nhiều nhất. Thành cổ này có hơn 1.800 năm lịch sử, đến nay vẫn bảo tồn được hơn 100 ngôi làng cổ. Đây là một trong những khu vực có hệ thống bảo tồn di sản văn hóa lịch đầy đủ nhất, có nền văn hóa địa phương được kế thừa tốt nhất. Tạp chí Địa lý Quốc gia Trung Quốc đã gọi nơi này là “Thiên đường bí mật cuối cùng của Giang Nam”.

Mở ra con đường hiện đại hóa nông thôn mới (NTM) kiểu Trung Quốc, dẫn dắt nông thôn từ “vẻ đẹp xây dựng” sang “vẻ đẹp chia sẻ, làng Hoa Viên, Đông Dương, Thành phố Kim Hoa là đơn vị cơ bản dẫn đầu trong công tác hiện đại hóa nông thôn theo mô hình “chung sống thịnh vượng”, tiên phong xây dựng Trung tâm Triển lãm “Dự án Thiên vạn công trình” rộng 4.000 m², trở thành thí điểm duy nhất trên cả nước về phát triển thành phố nhỏ trong làng; là thí điểm duy nhất của tỉnh về cải cách toàn diện trong công tác chấn hưng nông thôn. Làng Hoa Viên thực sự là một “nông thôn hiện đại” trong phát triển hòa nhập giữa thành thị và nông thôn.

3.2. Thực tiễn ở Giang Tô xây dựng làng đặc sắc

Giai đoạn thứ nhất (2010 - 2014): Triển khai trên toàn tỉnh, chủ yếu tập trung vào cải thiện cảnh quan môi trường và giải quyết các vấn đề về sinh cơ bản; Giai đoạn thứ hai (2015 - 2016): Tiến hành cải thiện toàn

diện môi trường vật chất, lấy mô hình thí điểm và mô hình kiểu mẫu làm dẫn đường, phát triển các thí điểm mẫu có tác động kinh tế - xã hội rõ rệt; Giai đoạn thứ ba (2017 - 2020): Thí điểm xây dựng làng nông thôn đặc sắc; cải thiện điều kiện nhà ở cho người dân ở khu vực phía Bắc tỉnh Giang Tô; Giai đoạn thứ tư (từ năm 2021 đến nay): Liên động cải thiện môi trường sống từ “Thị trấn, thôn làng và nhà”: Tiến hành đồng bộ quy hoạch xây dựng, phát triển ngành nghề, quản lý nông thôn.

Kể từ năm 2017, tỉnh Giang Tô đã triển khai xây dựng làng nông thôn đặc sắc, tập trung vào ba chủ đề chính: “Đặc sắc, nông thôn, làng xã”. Mục tiêu của chiến lược này là khơi gợi các ký ức về quê hương, hướng tới cuộc sống nông thôn như trong tranh của người dân, đồng thời tái tạo lại sức hấp dẫn, sức hút của các làng xã, nhằm xây dựng một mô hình nông thôn “sinh thái tươi tốt, làng mạc đẹp đẽ, ngành nghề đặc trưng, nông dân thịnh vượng, tập thể mạnh mẽ và phong tục tốt đẹp”.

Thị trấn Bắc Hoa Tường, thuộc huyện Trương Phố, Thành phố Côn Sơn, tỉnh Giang Tô tôn trọng cấu trúc truyền thống của làng, tạo ra một cảnh quan làng quê mang đậm nét truyền thống và giàu tính thẩm mỹ; vật liệu xây dựng được lựa chọn phù hợp với địa phương, tạo dựng không khí nông thôn đặc trưng. Các nhà thiết kế làm việc trực tiếp tại làng, nghiêm túc thực hiện kế hoạch xây dựng đã định, kiểm soát chặt chẽ hướng phát triển của công trình.

Khu vực nghỉ dưỡng nông thôn ở miền đồi núi Nam Tô Châu xác định tư tưởng “tận dụng sức mạnh của núi Cao Sơn, phát triển theo thể mạnh, lấy cảnh quan thúc đẩy làng quê, kết hợp cảnh quan với làng quê” để làm rõ vai trò của ngôi làng như một yếu tố bổ sung quan trọng cho chức năng của khu du lịch núi Cao Sơn.

4. KẾT LUẬN

Trung Quốc đã xây dựng mô hình nông thôn xanh thông qua quy hoạch hài hòa với thiên nhiên, cơ sở

hạ tầng bền vững và BVMT. Các dự án như “Thiên vạn công trình” không chỉ giúp cải thiện môi trường sống mà còn thúc đẩy thịnh vượng chung. Với tiến bộ đến năm 2025, mô hình này không chỉ giải quyết được vấn đề nội tại mà còn góp phần vào SDGs toàn cầu ■

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Bộ Nhà ở và Phát triển Thành thị - Nông thôn Trung Quốc (2024). Dữ liệu thống kê về bảo tồn làng truyền thống và cải thiện môi trường nông thôn. Bắc Kinh: Bộ Nhà ở và Phát triển Thành thị - Nông thôn.
2. Bộ Tuyên truyền Trung ương Đảng Cộng sản Trung Quốc (2022). Hợp báo chuỗi chủ đề “Muời năm qua của Trung Quốc”. Bắc Kinh: Bộ Tuyên truyền Trung ương.
3. Bộ Xây dựng và Phát triển Nông thôn Trung Quốc (2024). Dữ liệu thống kê về hạ tầng nông thôn và BVMT. Bắc Kinh: Bộ Xây dựng và Phát triển Nông thôn.
4. China Briefing (2025). Rural revitalization in China: Understanding the 2027 plan. China Briefing. <https://www.china-briefing.com/news/rural-revitalization-in-china-2027-plan/>.
5. Duy Hưng (2024). Xu hướng NTM ngày càng hấp dẫn ở Trung Quốc. Báo Công Thương. <https://congthuong.vn/xu-huong-nong-thon-moi-ngay-cang-hap-dan-o-trung-quoc-312129.html>.
6. International Fund for Agricultural Development (IFAD). (2025). IFAD, China, and private sector invest in enterprise-led green agricultural development and rural revitalization. IFAD. <https://www.ifad.org/en/w/news/ifad-china-and-private-sector-invest-in-enterprise-led-green-agricultural-development-and-rural-revitalization>.
7. Li, J., et al (2024). A policy analysis of China's sustainable rural revitalization. *Frontiers in Environmental Science*. <https://www.frontiersin.org/journals/environmental-science/articles/10.3389/fenvs.2024.1436869/full>.
8. Li, X., et al (2025). Evaluation of China's rural resource and environmental carrying capacity. *Ecological Indicators*. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1470160X25001037>.
9. Liu, C., et al (2025). Spatial analysis of rural revitalization on regional carbon emissions in China. *Journal of Open Innovation: Technology, Market, and Complexity*. <https://link.springer.com/article/10.1007/s43621-025-00955-x>.
10. Nguyễn Trọng Bình (2018). Xây dựng NTM ở Trung Quốc: Thành tựu và kinh nghiệm. Tạp chí Tổ chức Nhà nước và Lao động, Bộ Nội vụ. https://tcnn.vn/news/detail/39869/Xay_dung_nong_thon_moi_o_Trung_Quoc_Thanh_tuu_va_kinh_nghiemall.html.
11. Nhật Báo Nhân Dân (2024, 7/11). Cải thiện môi trường nông thôn. Bắc Kinh: Nhật Báo Nhân Dân (Trang 7).
12. Quốc vụ viện Trung Quốc (2018). Kế hoạch chiến lược tái thiết nông thôn (2018 - 2022). Tân Hoa Xã. https://www.gov.cn/zhengce/2018-09/26/content_5325472.htm.
13. Quốc vụ viện Trung Quốc (2021). Outline of the 14th Five-Year Plan (2021 - 2025) for National Economic and Social Development and the Long-Range Objectives Through the Year 2035. https://www.fujian.gov.cn/english/news/202108/t20210809_5665713.htm.
14. Quốc vụ viện Trung Quốc (2025). Kế hoạch Chấn hưng nông thôn toàn diện 2024 - 2027. <https://www.china-briefing.com/news/rural-revitalization-in-china-2027-plan/>.
15. Tài liệu thuyết trình: Xây dựng NTM xanh và thông minh (n.d.). [Tài liệu nội bộ, không công bố công khai].
16. Tân Hoa Xã (2018). Kế hoạch chiến lược tái thiết nông thôn (2018 - 2022). Bắc Kinh: Tân Hoa Xã.
17. Tổng tập văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIX Đảng Cộng sản Trung Quốc (Sách tham khảo) (2019). Nhà xuất bản Chính trị Quốc gia Sự thật.
18. Tổng tập văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XX Đảng Cộng sản Trung Quốc (Sách tham khảo) (2023). Nhà xuất bản Chính trị Quốc gia Sự thật.
19. VOV. (n.d.). Ông Tập Cận Bình với tham vọng chấn hưng nông thôn Trung Quốc. <https://vov.vn/the-gioi/quan-sat/ong-tap-can-binh-voi-tham-vong-chan-hung-nong-thon-trung-quoc-post924399.vov>.
20. Vùng quê xinh đẹp (美丽乡村). (n.d.). <http://m.shsee.com/zt/mlxc/>.
21. Wang, H., et al (2025). Empowering rural revitalization in China with GAI. Taylor & Francis Online. <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/23311932.2025.2502389>.
22. Wang, Y., et al. (2024). Sustainable rural development: Differentiated paths to achieve rural revitalization in China. *Nature Scientific Reports*. <https://www.nature.com/articles/s41598-024-83339-x>.
23. Xu, L., et al (2025). Enhancing rural resilience through the rural revitalisation strategy in China. *Journal of Rural Studies*. <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0743016724002973>.
24. Zhang, Q., et al (2025). Can “Characteristic Town” construction protect the rural environment in China? *Nature Humanities & Social Sciences Communications*. <https://www.nature.com/articles/s41599-025-05011-7>.
25. Zhang, S., et al. (2025). Community leadership, policy implementation and rural revitalization in China. Taylor & Francis Online. <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/23311886.2025.2535512?af=R>.
26. Zhao, M., et al. (2025). Multiple effects of land transfer on rural revitalization. *MDPI Land*. <https://www.mdpi.com/2073-445X/14/8/1524>.
27. Các hình ảnh được sử dụng từ ảnh tư liệu của Học viện thị trường quốc gia Trung Quốc.